

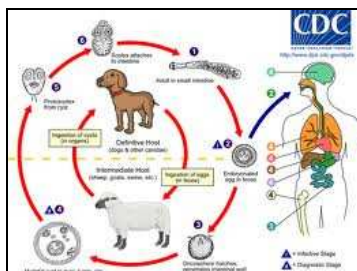

EHINOKOKOZA PRI DOMAČIH ŽIVALIH IN LJUDEH

Ehinokokoza (*mehurjavost*, *hidatidoza*) jeter in pljuč je pri domačih živalih še vedno precej razširjena zajedavska bolezen. Ugotovimo jo lahko pri številnih, še zlasti v kmečki reji zrejenih prašičih. V naših razmerah je prav prašič tista žival, ki bolezen razširja, Mehurnjaki, ki so pravzaprav **razvojne oblike (larvalna stopnja) male pasje ehinokokne trakulje**, lahko narastejo do velikosti jabolka ali celo do velikosti otroške glave. Sama trakulja *Echinococcus granulosus* je zelo majhna, dolga komaj nekaj milimetrov, živi pa v velikem številu v tankem črevesju psa pa tudi nekaterih drugih vrst kanidov (zlasti volka, šakala in lisice). Z jajčeci trakulje se lahko infestiramo tudi ljudje.

Trakulje spolno dozori v dveh do treh mesecih po invaziji, ko pričnejo izločati odrivke z jajčeci, ki jih invadirane živali izločajo z blatom. Za nadaljnji razvoj trakulje morajo priti jajčeca v prebavila **vmesnih gostiteljev** (prašiči, drobnica, govedo, konji, jeleni, gamsi). Vmesni gostitelji se infestirajo s krmo ali pitno vodo, ki je kontaminirana z iztrebki invadirane živali, človek pa največkrat s kontaminirano zelenjavo ali neposrednim stikom z invadirano živaljo. Iz jajčec se v črevesju vmesnega gostitelja izvalijo larve, ki pridejo praviloma s krvjo v jetra, nekatere zaidejo v pljuča, včasih še v druge organe, lahko tudi v možgane. Na teh mestih se razvijejo ti. **mehurnjaki** s tremi različnimi ovojnicami, ki vsebujejo prozorno vodenasto tekočino ter številne mešičke z mikroskopsko majhnimi glavicami (protoskoleksi) bodočih pasjih trakulj. **Pes se invadira s trakuljo, če zaužije takšen mehur.** S tem postane nevaren za okolico, druge domače živali in tudi za človeka.

Na ehinokokoza posumimo na podlagi ugotovitve mehurnjakov na jetrih, pljučih in nekaterih drugih organih zaklanih ali poginulih prašičev, drobnice, govedi, kopitarjev in nekaterih vrstah divjadi. Pri vmesnih gostiteljih poteka bolezen ponavadi skrito, le v hudih primerih lahko povzroči zlatenico, hujšanje, vodeničavost ali celo pogin živali. Za preprečitev širjenja bolezni je zelo pomembno **najdene mehurnjake neškodljivo uničiti** ter tako prekiniti razvojno pot parazita med vmesnim gostiteljem in psom. Ogroženost domačih živali in človeka lahko zmanjšamo **z odpravljanjem trakuljavosti pri psih ter pobiranjem in neškodljivim odstranjevanjem pasjih iztrebkov**. V Sloveniji je postopek **obveznega zdravljenja vseh psov** predpisan ob letnem cepljenju proti steklini, dodatno pa je psa priporočljivo razglistiti vsaj še trikrat na leto.